

28. 6. 2023

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz CBD a dalších kanabinoidů v potravinách a doplňcích stravy?

Evropská komise zveřejnila v polovině dubna letošního roku prohlášení, ve kterém potvrzuje, že kanabidiol (CBD) a jiné kanabinoidy získané z rostliny *Cannabis sativa* L. (konopí seté) jsou považovány za novou potravinu podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 ze dne 25. listopadu 2015 o nových potravinách[1] (dále jen „Nařízení o nových potravinách“), kterou nelze uvádět na trh Evropské unie.

V návaznosti na prohlášení Evropské komise Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále jen „SZPI“) aktuálně připravuje opatření, které jej bude reflektovat v rámci právní regulace výroby a uvádění na trh potravin a doplňků stravy obsahující tyto složky.

V tomto článku bychom Vás rádi blíže seznámili s problematikou užívání rostliny *Cannabis sativa* L. (konopí seté) obecně, včetně možnosti užití této rostliny a jejích kanabinoidů v potravinách a doplňcích stravy a nastínili další předpokládaný legislativní vývoj v této oblasti.

Technické konopí

Technickým konopím se dle § 2 odst. 1 písm. g) zákona č. [167/1998](#) Sb., o návykových látkách (dále jen „**Zákon o návykových látkách**“) rozumí konopí z rostliny, ze které lze získat konopí s obsahem nejvýše 1 % látek ze skupiny THC nebo pochází z osiva odrůd uvedených ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin, který platí ve všech členských státech Evropské unie.

Dle § 2 odst. 1 písm. a) Zákona o návykových látkách se návykovými látkami rozumí omamné látky a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 Nařízení vlády č. [463/2013](#) Sb., o seznamech návykových látek, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou látky konopí extrakt a tinktura, která obsahuje nejvýše 1 % látek ze skupiny THC a splňuje podmínku bezpečnosti.

Současně je však nutno mít na paměti čl. 1 písm. b) Jednotné úmluvy Organizace spojených národů (OSN) o omamných látkách z roku 1961 ve znění protokolu z roku 1972, vyhlášené ve sbírce listin zákonů České republiky pod č. [47/1965](#) Sb. (dále jen „**Úmluva o omamných látkách**“), dle něhož se za omamnou látku považuje kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny konopí (s výjimkou zrn a listů, které nemají vrcholíky), z něhož pryskyřice nebyla vyloučena, bez ohledu na jeho použití.

Z výše uvedené definice plyne, že vrcholíky nebo části rostli s vrcholíky jsou považovány za omamnou látku vždy, bez ohledu na obsah THC.

V kontextu relevantních zákonných definic tedy technické konopí není považováno za omamnou (návykovou látku) pokud se jedná o:

- a. technické konopí obsahující nejvýše 1 % THC; které současně
- b. splňuje podmínku bezpečnosti; a zároveň
- c. pochází z jiné části než kvetoucího nebo plodonosného vrcholíku rostliny.

Technické konopí, které kumulativně naplňuje výše uvedené podmínky lze legálně pěstovat i zpracovávat, včetně použití pro výrobu potravin, kosmetiky atp.

Zákonná omezení

Legislativní omezení dle Zákona o návykových látkách, která obecně platí pro nakládání s konopím, opět reflektují hranici 1 % THC, při jejímž překročení stanoví striktní podmínky pro jakékoli zacházení s konopím, včetně nutnosti získání povolení k zacházení od Ministerstva zdravotnictví.

V této souvislosti § 5 odst. 5 Zákona o návykových látkách výslovně stanoví, že k zacházení s rostlinami technického konopí, nebo s technickým konopím zejména k účelům průmyslovým, potravinářským, kosmetickým, technickým nebo zahradnickým není vyžadováno povolení.

Možnost užití konopí v potravinách a doplncích stravy

a. Česká republika

Dle § 10 odst. 1 písm. f) zákon č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Zákon o potravinách**“) je zakázáno na trh uvádět potraviny (tzn. i doplňky stravy) obsahující látky v rozporu s požadavky na složení doplňků stravy nebo látky zakázané při výrobě potravin podle Vyhlášky č. [58/2018](#) Sb., o doplncích stravy a složení potravin, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Vyhláška o doplncích stravy a složení potravin**“).

Vyhláška o doplncích stravy a složení potravin stanoví ve svém § 5 obecné požadavky na složení potravin, přičemž mimo jiné platí, že do potravin nelze přidávat jednotlivě nebo ve směsi omamné nebo psychotropní látky ve smyslu Zákona o návykových látkách, prekursory kategorie 1 přílohy I Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004 o prekursorech drog a jiné látky, u nichž byl prokázán toxický, genotoxický, teratogenní, halucinogenní, omamný či jiný nepříznivý účinek na lidský organismus.

S ohledem na výše popsanou legální definici návykových látek lze uzavřít, že je možné použít v oblasti potravinářského průmyslu pouze listy, semena nebo části rostlin bez vrcholíků z povolených odrůd technického konopí s obsahem THC do 1 %.

V této souvislosti je však nutné mít na mysli, že legislativa nevymezuje povolené množství THC v potravinách, a tento závěr neznamena, že v doplncích stravy či potravinách obecně může být určité množství THC. Jedná se pouze o limit, který musí splňovat rostlina *Cannabis sativa L.* jako taková, aby mohla být použita pro účely výroby potravin vč. doplňků stravy.

SZPI a Ministerstvo zemědělství v rámci dozorčí praxe výslovně apelují na to, že pro potravinářské účely nelze použít květ rostliny konopí. V rámci aplikace relevantních ustanovení Vyhlášky o doplncích stravy a složení potravin bylo opakovaně výslovně potvrzeno, že rostlina konopí bez květu (vrcholíku) se za omamné nebo psychotropní látky nepovažuje a její použití v potravinách není v rozporu s § 5 Vyhlášky o doplncích stravy a složení potravin, a tudíž ani se Zákonem o potravinách.

Potravina, která obsahuje nadlimitní množství THC, je ze strany SZPI považována za potravinu, která není bezpečná, a tedy nevhodná k lidské spotřebě ve smyslu ustanovení čl. 14 odst. 1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva.

Pokud výrobce potravin nedodrží požadavky na bezpečnost potravin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího požadavky na potraviny, dopouští se tím přestupku dle § 17 Zákona o potravinách, za který hrozí pokuta ve výši až 50.000.000,- Kč a sankce ve formě zákazu

uvádění potravin na trh a stažení z trhu.

b. Evropská unie - NOVEL FOOD

Právní regulace tzv. novel food, se vztahuje na potraviny, u nichž nebyla doložena historie spotřeby před 15. 5. 1997, tedy datem, kdy vstoupilo v platnost Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách potravin, které bylo nahrazeno Nařízením o nových potravinách, a není dostatek vědeckých důkazů o jejich účinku na lidské zdraví.

Dle Nařízení o nových potravinách platí, že pouze nové potraviny povolené a zařazené na seznam Evropské unie smějí být jako takové uváděny na trh v Evropské unii nebo používány v potravinách nebo na jejich povrchu v souladu s podmínkami použití a požadavky na označení, které jsou v něm uvedeny.

Cannabis sativa L.

Konopí seté (*Cannabis sativa L.*) je na trhu Evropské unie jako potravina nebo složka potravin a ve značné míře se spotřebovávalo již před 15. 5. 1997, a proto se na jeho přístup na trh nevztahuje Nařízení o nových potravinách.

Současně se však musí jednat o odrůdu registrovanou ve Společném katalogu odrůd zemědělských druhů rostlin.

V jednotlivých členských státech mohou uvádění tohoto výrobku na trh jako potraviny nebo složky potravin upravovat zvláštní právní předpisy. Proto se mohou podmínky použití konopí v potravinách v jednotlivých členských státech lišit.

Kanabinoidy

V rámci tématu novel food jsou kanabinoidy na poli Evropské unie již dlouhodobě předmětem posuzování.

Konopí seté (*Cannabis sativa L.*) obsahuje řadu kanabinoidů, z nichž nejběžnější jsou tyto: delta-9-tetrahydrokanabinol (Δ^9 -THC), jeho prekurzor v konopí, delta-9-tetrahydrokanabinová kyselina A (Δ^9 -THCA-A), delta-9-tetrahydrokanabinová kyselina B (Δ^9 -THCA-B), delta-8-tetrahydrokanabinol (Δ^8 -THC), kanabidiolu (CBD), jeho prekurzoru v konopné kanabidiolové kyselině (CBDA), kanabigerolu (CBG), kanabinolu (CBN), kanabichromenu (CBC) a delta-9-tetrahydrokanabivarinu (Δ^9 -THCV).

Kvůli nedostatku údajů a nejistotě ohledně možných rizik spojených s konzumací kanabidiolů nebylo prozatím rozhodnuto o jejich zařazení na seznam povolených novel food a podmínkách jejich užívání a před uvedením na trh jako potraviny nebo složky potravin se vyžaduje posouzení bezpečnosti podle Nařízení o nových potravinách.

V této souvislosti se Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „EFSA“) aktuálně zabývá desítkami žádostí. Více informací ohledně aktuálního stavu posuzování kanabidiolu (CBD) ze strany EFSA naleznete [ZDE](#).

Obcházení této právní regulace může být opět kvalifikováno jako nedodržení požadavků na bezpečnost potravin podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, s nímž se pojí riziko sankcí popsaných výše.

Stanovisko Evropské komise a další vývoj

Jak již bylo avizováno na úvod tohoto článku, Evropská komise zveřejnila v polovině dubna letošního roku prohlášení, ve kterém potvrzuje, že kanabidiol (CBD) a jiné kanabinoidy získané z rostliny *Cannabis sativa L.* (konopí seté) jsou považovány za novou potravinu a nelze je uvádět na trh.

Důvodem přistoupení k tomuto řešení je absence dostatečných vědeckých podkladů ohledně dopadů kanabinoidů na lidské zdraví.

Dokud EFSA oficiálně nerozhodne v rámci výše referovaných probíhajících řízení o bezpečnosti kanabinoidů pro lidské zdraví, nelze potraviny nebo doplňky stravy obsahující tyto látky uvádět na trh Evropské unie.

V návaznosti na prohlášení Evropské komise se SZPI pustila do přípravy opatření obecné povahy, které by mělo zavést zákaz uvádět na trh potraviny a doplňky stravy s CBD a jinými kanabinoidy získanými z konopí setého, přičemž po vydání předmětného zákazu by nebylo umožněno dotčené výrobky ani doprodat.

Dle posledních veřejně dostupných informací však premiér Petr Fiala, ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš a ministr zemědělství Zdeněk Nekula společně zaujali postoj k zamezení přijetí předmětného opatření obecné povahy a nalezení způsobu, jak zajistit, aby potraviny a doplňky stravy s obsahem CBD do tohoto zákazu nespádaly a jejich uvádění na trh se řídilo jasnými a předem předvídatelnými pravidly[\[2\]](#).

Závěr

Otázka uvádění na trh potravin a doplňků stravy obsahujících kanabidiol (CBD) a jiné kanabinoidy získané z rostliny *Cannabis sativa L.* (konopí seté) je již dlouhodobě předmětem posuzování EFSA, neboť se doposud nepodařilo shromáždit dostatek ověřených důkazů o jejich škodlivosti nebo negativních dopadech na lidské zdraví. Evropská komise v rámci prevenčních opatření potvrdila, že referované kanabinoidy jsou novou potravinou, kterou s ohledem na výše uvedené nelze uvádět na trh.

Prvotní snaha SZPI o okamžitou adaptaci na aktuální postoj Evropské unie narazila na vládní iniciativu, jejímž cílem je vymanit potraviny a doplňky stravy s CBD z zákazu uvádění na trh.

Zda, od kdy a v jakém rozsahu bude zákaz platit, jakož i další legislativní a jiné procesy s tím spojené, pro Vás budeme i nadále sledovat a o dalším postupu a novinkách Vás včas informovat.

Mgr. Jakub Málek,
managing partner

Mgr. Tereza Dvořáková,
advokátka

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700
e-mail: info@plegal.cz

[1] EU, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 ze dne 25. listopadu 2015 o nových potravinách. V: eurlex.europa.eu. [online]. 11. 12. 2015. [cit.2023-30-05]. Dostupné >>> [zde](#).

[2] Hospodářské noviny, Fiala je proti úplnému zákazu produktů s CBD. V: Hospodářské noviny. [online]. 10. 5. 2023. [cit.2023-30-05]. Dostupné >>[zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)

- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)